

Ольга Димніч

кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри банківської справи та страхування,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна
dymnichov@kneu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-4532-8742

СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК НОВИЙ СЕГМЕНТ INSURTECH

Розвиток цифрової економіки та стрімке впровадження технологій штучного інтелекту, зокрема генеративного ШІ (Gen AI), формують нову конфігурацію ризиків у міжнародному бізнес-середовищі. На відміну від традиційних ризиків, ШІ-ризики характеризуються високим рівнем невизначеності, складністю прогнозування наслідків і значною залежністю від якості даних та алгоритмів, що обумовлює трансформацію підходів до їх ідентифікації, оцінювання та страхового покриття.

Сучасні дослідження підтверджують формування сталого попиту на страхування ризиків, пов'язаних із використанням штучного інтелекту. Зокрема, понад 90% компаній декларують потребу у відповідному страховому покритті, а більше двох третин готові сплачувати підвищену страхову премію за такі продукти, що свідчить про випереджальне формування попиту порівняно з пропозицією (Deloitte, 2024). Крім того, понад 70% середніх і великих компаній готові збільшити витрати на страхування ШІ-ризиків щонайменше на 10%, що є нетипово високим показником для страхового ринку.

Ключовими ризиками, пов'язаними з використанням ШІ, є кіберзагрози, відповідальність перед третіми особами та операційні збої. Їх значущість підтверджується міжнародними аналітичними оцінками: за даними Allianz, у 2026 р. ризики, пов'язані зі штучним інтелектом, уже входять до топ-2 глобальних бізнес-ризиків, поступаючись лише кіберризикам (Allianz, 2026). Це свідчить про системний характер трансформацій у сфері ризик-менеджменту та необхідність адаптації страхового ринку до нових викликів.

Водночас специфіка ШІ-ризиків формує проблему їх інсуребіліті. Високий рівень невизначеності, обмеженість історичних даних та складність кількісної оцінки ризиків зумовлюють необхідність перегляду традиційних підходів до андеррайтингу. Як зазначає Munich Re, штучний інтелект формує принципово нові категорії ризиків, що трансформують класичні моделі страхування та потребують розробки нових страхових продуктів (Munich Re, 2024).

У цьому контексті InsurTech виступає ключовим драйвером адаптації страхового ринку, забезпечуючи використання великих даних, машинного навчання та аналітичних платформ для оцінювання ризиків і формування

індивідуалізованих страхових продуктів. Практика провідних страхових компаній, зокрема Allianz, демонструє активне впровадження технологій штучного інтелекту (понад 900 кейсів використання), що супроводжується підвищеною увагою до етичних аспектів, прозорості та відповідальності використання технологій (Allianz, 2025).

Розвиток страхування III-ризиків тісно пов'язаний із ESG-факторами, передусім соціальними (S) та управлінськими (G) його компонентами. Використання штучного інтелекту актуалізує питання захисту персональних даних, недискримінаційності алгоритмів, прозорості прийняття рішень та відповідальності бізнесу. У цьому контексті страхування виступає не лише фінансовим інструментом покриття ризиків, а й механізмом забезпечення відповідального впровадження інновацій, що сприяє підвищенню довіри до цифрових технологій.

В умовах євроінтеграції України значення ESG-підходу у страхуванні III-ризиків суттєво зростає, оскільки адаптація національного страхового ринку до європейських стандартів передбачає інтеграцію принципів сталого розвитку у фінансову діяльність. Зокрема, імплементація регуляторних вимог ЄС, пов'язаних із цифровою операційною стійкістю, захистом даних та відповідальним використанням штучного інтелекту, формує нові вимоги до страхових продуктів і систем управління ризиками. Особливу роль у цьому процесі відіграє «AI Act» - перший комплексний нормативно-правовий акт Європейського Союзу у сфері регулювання штучного інтелекту, який було остаточно ухвалено у 2024 р. та який запроваджує ризик-орієнтований підхід до використання III, включаючи класифікацію систем за рівнем ризику. Він передбачає посилені вимоги до прозорості, безпеки та підзвітності алгоритмів, особливо для високоризикових III-систем. У цьому контексті страхування III-ризиків виступає інструментом не лише фінансового захисту, а й забезпечення відповідності бізнесу ESG-критеріям, що сприяє підвищенню інвестиційної привабливості, довіри з боку європейських партнерів та інтеграції України у єдиний фінансовий і страховий простір ЄС.

Додатковим підтвердженням трансформації страхового ринку є розвиток сегмента страхування цифрових ризиків. Зокрема, обсяг глобального ринку кіберстрахування вже перевищує 20 млрд дол. США, що свідчить про формування нового напрямку страхового бізнесу та створює передумови для розвитку страхування III-ризиків як його логічного продовження (InsurTech Digital, 2025).

Для України ці процеси мають стратегічне значення в умовах цифрової трансформації економіки та євроінтеграції. Незважаючи на відносно низький рівень розвитку страхового ринку, існує потенціал швидкої адаптації InsurTech-рішень і можливість імплементації європейських підходів до регулювання цифрових ризиків. Це створює передумови для формування нових страхових продуктів, підвищення фінансової стійкості бізнесу та інтеграції національного страхового ринку у глобальний простір.

Таким чином, страхування ризиків штучного інтелекту формує новий сегмент InsurTech, який поєднує технологічні інновації, сучасні підходи до управління

ризиками та принципи сталого розвитку. Його розвиток сприятиме не лише трансформації страхового ринку, але й формуванню нової моделі взаємодії між технологіями, бізнесом і суспільством.

Список використаних джерел:

1. Allianz. (2025). Responsible use of artificial intelligence at Allianz. URL: <https://www.allianz.com/en/mediacenter/news/articles/260318-responsible-use-of-ai-at-allianz.html>
2. Allianz. (2026). Allianz Risk Barometer 2026: Cyber and AI as major business risks. URL: <https://www.allianz.com/en/mediacenter/news/articles/260203-allianz-risk-barometer-2026-cyber-and-ai-as-major-business-risks.html>
3. Deloitte. (2024). State of AI risk and insurance survey.
4. InsurTech Digital. (2025). Cyber insurance, AI and dynamic risk assessment. URL: <https://insurtechdigital.com/articles/cyber-insurance-ai-and-dynamic-risk-assessment>
5. Munich Re. (2024). The new frontier of underwriting: AI risk. URL: <https://www.munichre.com/specialty/en/insights/cyber-and-technology/na/the-new-frontier-of-underwriting-ai-risk.html>